

รายงานผลการสัมมนา

ฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์:
แหล่งข้อมูล update ครบวงจร เพื่ออุตสาหกรรมไทย

จัดโดย

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
ภาควิชาเทคโนโลยีการบรรจุและวัสดุ คณะอุตสาหกรรมเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันที่ 28 สิงหาคม 2558

ในงาน PACK PRINT INTERNATIONAL 2015

ณ ห้อง MR2101 ศูนย์การประชุมไบเทค บางนา

ผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ศุภณี เรียบเลิศหิรัญ

รายงานผลการสัมมนา
ฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์: แหล่งข้อมูล update ครบวงจร เพื่ออุตสาหกรรมไทย
จัดโดย
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
ภาควิชาเทคโนโลยีการบรรจุและวัสดุ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ผู้รายงาน

ชื่อ ศุภณีนามสกุล เรียบเลิศหิรัญตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

เข้าร่วม การประชุม

เรื่อง ฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์: แหล่งข้อมูล update ครบวงจร เพื่ออุตสาหกรรมไทย

สถานที่ งาน PACK PRINT INTERNATIONAL 2015 ณ ห้อง MR2101 ศูนย์การประชุมไบเทค บางนา

ตั้งแต่ วันที่ 28 สิงหาคม 2558 ถึง วันที่ 28 สิงหาคม 2558 รวมระยะเวลา 1 วัน

จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด ประมาณ 100 คน

2. รายละเอียดเกี่ยวกับการไปฝึกอบรม ดูงาน ประชุม และสัมมนา

รายงานการสัมมนา เรื่อง ฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์:

แหล่งข้อมูล update ครบวงจร เพื่ออุตสาหกรรมไทย

2.1 วัตถุประสงค์:

- 1) เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูลอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ
- 2) เพื่อให้สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์และนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์
- 3) เพื่อให้นำความรู้ที่ได้รับจากฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ไปใช้ในการเขียนเอกสารการสอนและผลิตสื่อของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

วิธีการสัมมนา : การบรรยาย

เข้าร่วมสัมมนา : ในฐานะผู้เข้าร่วมสัมมนา

คำชี้แจงการใช้เอกสาร

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจศึกษาเอกสารเผยแพร่ความรู้ (KM) ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มสธ. ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้าง ทั้งนี้หากท่านนำข้อมูลจากเอกสารนี้ไปใช้ ขอให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากรายการนี้ พร้อมทั้งแจ้งให้เราทราบแหล่งที่ท่านนำไปอ้างอิง โดยแจ้งทางอีเมลมาที่ stoffice@stou.ac.th เพื่อประโยชน์ในการบรรณาการข้อมูลร่วมกัน

2.2 สรุปสาระสำคัญจากการสัมมนาได้ดังนี้

ในช่วงแรกเป็นการกล่าวเปิดงานสัมมนาและการแถลงข่าวเปิดตัวฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์: แหล่งข้อมูล update ครบวงจร เพื่ออุตสาหกรรมไทย โดยคุณอิทธิชัย ปัทมศิริวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 กระทรวงอุตสาหกรรม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ในช่วงระยะ 10 ปีมานี้ มีการพัฒนาอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์อย่างรวดเร็วและเห็นได้ชัดเจนทั้งในด้านวัสดุที่หลากหลายมากขึ้น การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีรูปทรง รูปลักษณ์ที่สวยงาม น่าซื้อ น่าใช้ และเพิ่มความสะดวกในการใช้งาน สิ่งที่ต้องติดตามกันต่อไป คือ อุตสาหกรรมปลายทางที่เป็นผู้ใช้บรรจุภัณฑ์หรือผู้ที่ซื้อบรรจุภัณฑ์ไปใช้ ต้องสามารถแข่งขันได้ทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ อย่างไรก็ตามพบว่า การสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในประเทศนั้นหาข้อมูลได้ยากกว่าของต่างประเทศ ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ไทย ทางสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม จึงได้ร่วมมือกับภาควิชาเทคโนโลยีการบรรจุและวัสดุ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการพัฒนาและจัดทำ “ฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์” ซึ่งเป็นที่มาของ “Packaging Intelligence Unit” เพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหมดรวมทั้งข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุภัณฑ์ของประเทศไทยอย่างเป็นระบบ เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ในทุกภาคส่วน และส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรม

การเปิดตัว “ฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์” ต่อสาธารณชน ในวันนี้ จึงเป็นการแจ้งข่าวให้คนในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์และผู้สนใจทราบว่าฐานข้อมูล ๓ นี้ คนในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์และผู้สนใจสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เปรียบเสมือนเป็นการสร้างบ้านหลังหนึ่งให้คนในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์อยู่อาศัย แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ช่วยกันต่อเติมและตกแต่งให้เป็นบ้านที่น่าอยู่ยิ่งขึ้นและสามารถใช้ประโยชน์ได้ตามต้องการ ในขณะนี้ได้พัฒนาและจัดทำเสร็จแล้ว แม้จะยังไม่สมบูรณ์ แต่พร้อมให้ทดลองใช้ได้ โดยในช่วงเริ่มต้นนี้ได้จัดทำเป็นฐานข้อมูลจำนวน 7 ฐาน แยกตามประเภทบรรจุภัณฑ์หลัก 4 ประเภท ได้แก่ บรรจุภัณฑ์พลาสติก บรรจุภัณฑ์กระดาษ บรรจุภัณฑ์แก้ว และบรรจุภัณฑ์โลหะ และขอให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าไปทดลองใช้และช่วยกันประเมินผลส่งกลับไปยังภาควิชาเทคโนโลยีการบรรจุและวัสดุ เพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลต่อไป

ลำดับถัดมาเป็นการบรรยายเรื่อง “การพัฒนาฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์และการใช้ประโยชน์” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัญญรัตน์ จิฎกานัญญ์ ภาควิชาเทคโนโลยีการบรรจุและวัสดุ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การพัฒนาฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์นี้ เป็นโครงการวิจัยที่ทางภาควิชาเทคโนโลยีการบรรจุและวัสดุ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยเริ่มจัดทำมาตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 และได้ดำเนินการเสร็จในระดับที่สามารถทดลองใช้ได้ แต่ยังไม่สมบูรณ์ ยังต้องการผลการประเมินจากการทดลองใช้และข้อเสนอแนะจากผู้สนใจเพื่อนำไปปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

ฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ คือ ฐานข้อมูลครบวงจรที่ทันสมัยแห่งแรกในประเทศไทยที่ได้รวบรวมข้อมูล update ที่เป็นประโยชน์สำหรับอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง สามารถสืบค้นได้ง่ายผ่านระบบออนไลน์ ตามลิงค์ http://fis.agro.ku.ac.th/iiupackaging/form_assessment.php โดยแยกย่อยตามประเภทบรรจุภัณฑ์ เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติก บรรจุภัณฑ์กระดาษ บรรจุภัณฑ์แก้ว และบรรจุภัณฑ์โลหะ

ในการออกแบบฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ และเพื่อศึกษาวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์รวมทั้งปัจจัย/เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ โดยมีเป้าหมายทำแบบครบวงจร ให้ครอบคลุมทุกประเด็น และออกแบบให้ข้อมูลมีการเคลื่อนไหวและทันสมัยตลอดเวลา สำหรับฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ที่ได้จัดทำขึ้นนี้ ได้จัดเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สืบค้นง่าย สามารถดาวน์โหลดได้ และแยกการสืบค้นตามบรรจุภัณฑ์หลัก 4 ประเภท ได้แก่ บรรจุภัณฑ์พลาสติก บรรจุภัณฑ์กระดาษ บรรจุภัณฑ์แก้ว และบรรจุภัณฑ์โลหะ โดยฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์นี้ประกอบด้วยฐานข้อมูลต่าง ๆ จำนวน 7 ฐาน ดังนี้

1. ฐานข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการ แยกตามประเภทบรรจุภัณฑ์ เป็นฐานข้อมูลผู้ผลิตและจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ ย้อนหลังตั้งแต่ปี 2010 ถึงปีปัจจุบัน 2015 ผู้ใช้ฐานข้อมูลสามารถเลือกตามเดือนและปี
2. ฐานข้อมูลผลงานออกแบบบรรจุภัณฑ์ แยกตามประเภทบรรจุภัณฑ์ เป็นฐานข้อมูลที่สืบค้นตามบรรจุภัณฑ์หลัก 4 ประเภท ได้แก่ บรรจุภัณฑ์พลาสติก บรรจุภัณฑ์กระดาษ บรรจุภัณฑ์แก้ว และบรรจุภัณฑ์โลหะ

3. **ฐานข้อมูลการผลิตและฐานข้อมูลการจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ รายเดือนหรือรายปี** เป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการผลิตและการจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ ย้อนหลังตั้งแต่ปี 2010 ถึงปีปัจจุบัน 2015 ผู้ใช้ฐานข้อมูลสามารถเลือกตามเดือนและปี

4. **ฐานข้อมูลการนำเข้า/ส่งออกบรรจุภัณฑ์ รายเดือนหรือรายปี** เป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับการนำเข้าและการส่งออกบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งรายชื่อประเทศส่งออก ประเทศนำเข้าที่เป็น TOP 5 ย้อนหลังตั้งแต่ปี 2010 ถึงปีปัจจุบัน 2015 ผู้ใช้ฐานข้อมูลสามารถเลือกตามเดือนและปี

5. **ฐานข้อมูลมาตรฐาน ข้อตกลง กฎระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ แยกตามประเภทบรรจุภัณฑ์และประเภทของกฎระเบียบในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก** เป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐาน ข้อตกลง กฎระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ แยกตามประเภทบรรจุภัณฑ์และประเภทของกฎระเบียบในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ตัวอย่างเช่น กฎระเบียบ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่เกี่ยวกับวัสดุสัมผัสอาหาร ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม และ ด้านการขนส่งบรรจุภัณฑ์ ผู้ใช้ฐานข้อมูลสามารถเลือกตามประเภทบรรจุภัณฑ์หลัก เลือกหมวดหมู่ย่อย เลือกภูมิภาคเดือนและปี

6. **ฐานข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการใน Supply Chain ของอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์** เป็นฐานข้อมูลที่เป็นรายชื่อผู้ประกอบการใน Supply Chain ของอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ เช่น ผู้ผลิตวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต้นทาง ได้แก่ หมึก กาว สารเคลือบ

7. **ฐานข้อมูล Technology** เป็นฐานข้อมูลเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ เทคโนโลยีการผลิตและขึ้นรูปบรรจุภัณฑ์ เทคโนโลยีการบรรจุอาหาร เทคโนโลยีการบรรจุผลิตผลทางการเกษตร เทคโนโลยีการบรรจุเครื่องดื่ม

นอกจากนี้ในฐานข้อมูลดังกล่าวได้มีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นข่าวสารความเคลื่อนไหวในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ทั้งข่าวเศรษฐกิจ ข่าวนวัตกรรม และข่าวบรรจุภัณฑ์เด่น ๆ รายงานสภาวะอุตสาหกรรมรายเดือน รายไตรมาส และรายปี เพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้สนใจรับทราบถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมอย่างทันทั่วถึง รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นรายงานการศึกษาเชิงลึกที่มีการจัดทำเป็นระบบ อาทิ ปริมาณการบรรจุที่เหมาะสมสำหรับเครื่องดื่ม แนวโน้มรูปแบบอาหารพร้อมบริโภคในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจงานวิจัยที่สามารถนำไปต่อยอดธุรกิจหรือวิจัยและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ซึ่งรายงานการศึกษาเชิงลึกนี้ บางส่วนยังอยู่ระหว่างดำเนินการ นอกจากนี้ยังมีสาระน่ารู้อื่น ๆ อีกมากมายที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์

ในช่วงท้ายของการสัมมนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัญญรัตน์ จิฎกานัญจน์ ได้เน้นเรื่องการขอความอนุเคราะห์จากผู้เข้าร่วมสัมมนาให้เข้าไปทดลองใช้ฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ที่ได้พัฒนาขึ้น ตามลิงค์ http://fis.agro.ku.ac.th/iupackaging/form_assessment.php และขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ เพื่อทางภาควิชาฯ จะได้นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงฐานข้อมูล ๆ และการจัดทำเว็บไซต์ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้รับความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูลอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ และสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ ติดตามข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ และนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการเขียนเอกสารการสอนและผลิตสื่อของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

นำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการหาหัวข้อโครงการวิจัย การจัดบริการวิชาการแก่สังคม และการปรับปรุงหลักสูตร

คำชี้แจงการใช้เอกสาร

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจศึกษาเอกสารเผยแพร่ความรู้ (KM) ของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มสธ. ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้าง ทั้งนี้หากท่านนำข้อมูลจากเอกสารนี้ไปใช้ ขอให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากรเราด้วย พร้อมทั้งแจ้งให้เราทราบแหล่งที่ท่านนำไปอ้างอิง โดยแจ้งทางอีเมลมาที่ stoffice@stou.ac.th เพื่อประโยชน์ในการบรรณาการข้อมูลร่วมกัน